

Sparbarometern tredje kvartalet 2012

Kompletterande uppgifter

De tio stora aktörerna

Tio aktörer har tillsammans 83,1 procent av marknaden. Utvecklingen de senaste två åren framgår av tabellen:

	QIII 2012	QII 2012	QI 2012	QIV-II	QIII-11	QII-11	QI-11	QIV-10	QIII-10
SEB	11,3	11,4	11,7	11,5	11,8	12,1	12,0	12,2	12,4
Swedbank	13,9	14,0	14,3	14,2	14,0	14,5	14,4	14,4	14,4
Alecta	10,3	9,9	10,1	9,9	10,0	10,2	10,0	9,8	9,8
Skandia	9,0	9,4	9,1	9,4	9,5	9,5	9,3	9,3	9,3
Nordea	8,8	8,7	8,8	8,9	8,9	8,9	8,7	8,7	8,8
Handelsbanken	8,7	8,7	8,6	8,5	8,4	8,8	8,6	8,7	8,5
AMF	7,7	7,8	7,9	7,7	7,7	7,7	7,8	7,6	7,6
Folksam	5,4	5,6	5,6	5,1	5,2	5,1	4,7	4,7	5,1
LF	4,8	4,8	4,7	4,7	4,8	4,7	4,6	4,6	4,8
SPP	3,2	3,2	3,3	3,3	3,3	3,2	3,2	3,2	3,4
Summa	83,1	83,5	84,1	83,2	83,6	84,7	83,3	83,1	84,1

	QIII-12	QII-12	QI-12	QIV-11	QIII-11	QII-11	QI-11	QIV-10	QIII-10
Stockförändr.	149 443	66 760	135 650	127 647*	-168 122	-988	-3 139	132 335*	192 495

*QIV 2010 inkluderar nysparande i premiepension 30 300 och QIV 2011 dito 32 100

Nysparandet - brutto respektive netto - uppgår till:

Nysparande	12 143	44 306	15 454	40 753*	1 752	32 217	2 083	53 279*	29 181
Upplåning	28 960	37 945	23 975	31 389	31 904	42 796	29 425	42 106	51 082
Nettosparande	-16 817	6 361	-8 521	9 364	-30 152	-10 579	-27 342	11 173	-21 901

* QIV 2010 premiepension 2010 30 300 och QIV 2011 32 100

Hushållens lån, miljoner kronor

(Källa: Riksbanken, CSN)

	Banker	Hypoteks- institut	Övr kredit- marknads- bolag	CSN	Summa	Förändring föreg kvartal	Förändring föreg år
071231	648 368	1 188 947	124 913	179 285	2 141 513	+2,5%	+9,9%
080331	662 478	1 213 206	124 301	179 816	2 179 801	+1,8%	+10,0%
080630	692 116	1 242 345	132 811	180 347	2 247 619	+3,1%	+10,0%
080930	710 316	<u>1 265 731</u>	<u>125 169</u>	180 878	2 282 094	+1,5%	+9,3%
081231	722 336	1 326 692	90 962	181 408	2 321 398	+1,7%	+8,4%
090331	723 702	1 355 535	89 699	182 153	2 351 089	+1,3%	+7,9%
090630	735 883	1 399 965	92 186	182 898	2 410 932	+2,5%	+7,3%
090930	746 799	1 434 276	93 446	183 643	2 458 164	+2,0%	+7,7%
091231	761 130	1 475 983	97 197	184 387	2 518 697	+2,5%	+8,5%
100331	768 034	1 505 781	97 746	185 269	2 556 830	+1,5%	+8,8%
100630	778 781	1 544 150	102 830	186 151	2 611 912	+2,2%	+8,3%
100930	799 202	1 577 513	99 246	187 033	2 662 994	+2,0%	+8,3%
101231	817 387	1 596 395	103 402	187 915	2 705 100	+1,6%	+7,4%
110331	822 741	1 619 014	103 986	188 784	2 734 525	+1,1%	+6,9%
110630	839 248	1 641 742	106 677	189 654	2 777 321	+1,6%	+6,3%

110930	852 541	1 658 488	107 673	190 523	2 809 225	+1,1%	+5,5%
111231	866 349	1 672 558	110 314	191 393	2 840 614	+1,1%	+5,0%
120331	898 239	1 674 309	99 695	192 346	2 864 589	+0,8%	+4,8%
120630	915 777	1 693 278	100 180	193 299	2 902 534	+1,3%	+4,5%
120930	926 538	1 709 208	101 979	194 251	2 931 494	+1,0%	+4,4%

Siffrorna i kolumnerna 2, 3 och 4 är hämtade från Riksbankens finansmarknadsstatistik. Förändringarna i kolumnerna 3 och 4 mellan 2008-09-30 och 2008-12-31 berör ett institut som omklassats från finansbolag till bolåneinstitut.

För siffrorna i kolumn 5 gäller att årsskiftessiffrorna är hämtade ur CSNs årsredovisning (not 11, summa lånefordringar summerad med not 7 osäkra fordringar). Uppgifter för mellanliggande kvartal har interpolerats. Uppgifterna för kvartalen I-III 2012 har tagits fram som en ökning motsvarande en fjärdedel, hälften respektive tre fjärdedelar av den budgeterade skuldökningen för 2012 enligt CSNs Budgetunderlag 2013-2015, tabellen "Läntagarnas skuld den 31 december, samtliga lån"

Marknadsvärden på bostäder, miljoner kronor
(Källa: SCB, maklarstatistik.se)

	Småhus	Borätter*	Summa	Förändring föreg kvartal	Förändring föreg år
061231	2 634 201	912 797	3 546 998	+4,4%	+12,8%
070331	2 726 184	973 208	3 699 392	+4,3%	+10,4%
070630	2 744 850	1 053 525	3 798 375	+2,7%	+14,6%
070930	2 857 221	1 040 212	3 897 433	+2,6%	+14,7%
071231	2 860 059	1 009 463	3 869 522	-0,7%	+9,1%
080331	2 793 961	1 050 360	3 844 320	-0,7%	+3,9%
080630	2 873 081	1 067 582	3 940 664	+2,5%	+3,7%
080930	2 918 871	1 007 510	3 926 381	-0,4%	+0,7%
081231	2 797 423	1 012 814	3 810 237	-3,0%	-1,5%
090331	2 740 523	1 047 659	3 788 181	-0,6%	-1,5%
090630	2 888 881	1 090 480	3 979 361	+5,0%	+1,0%
090930	2 968 364	1 160 711	4 129 075	+3,8%	+5,2%
091231	3 022 608	1 214 494	4 237 102	+2,6%	+11,2%
100331	3 040 803	1 257 586	4 298 389	+1,4%	+13,5%
100630	3 148 927	1 295 067	4 443 994	+3,4%	+11,7%
100930	3 166 700	1 324 718	4 491 418	+1,1%	+8,8%
101231	3 169 598	1 359 961	4 529 559	+0,8%	+6,9%
110331	3 157 622	1 351 518	4 509 141	-0,5%	+4,9%
110630	3 199 467	1 351 693	4 551 160	+0,9%	+2,4%
110930	3 182 744	1 334 792	4 517 533	-0,7%	+0,6%
111231	3 076 046	1 339 561	4 415 607	-2,3%	-2,5%
120331	3 031 484	1 362 820	4 394 304	-0,5%	-2,5%
120630	3 091 101	1 381 563	4 472 664	+1,8%	-1,7%
120930	3 090 236	1 441 575	4 531 811	+1,3%	+0,3%

*Siffrorna för borätter bygger på uppgifter från SCB, som sedan föregående kvartal reviderat upp uppgifterna. De siffror som anges här överensstämmer därför inte med de siffror som angetts i tidigare utgåvor av Sparbarometern. Tidigare uppgifter är justerade tillbaka till 2003.

Metodupplysningar, teknisk beskrivning

Säsongvariationer

Banksparandet är normalt större under första halvåret med regelbundet återkommande utflöden under semester månaden juli och julmånaden december. Under juni ökar tillgodohavandena på grund av skatteåterbäringen. Försäkringsbolagen har sin tyngdpunkt i inflödet under årets första kvartal:

2006	55%
2007	64%
2008	49%
2009	40%
2010	52%
2011	76%

Traditionell försäkring

Uppgifterna om traditionell försäkring är hämtade från bolagens rapportering till Finansinspektionen. Rapporteringen är bruttorapportering, dvs den avser även lånefinansierade tillgångar. Försäkringsbolagen har normalt obetydliga skulder vid sidan av de försäkringstekniska skulderna, därför har bolagens hela tillgångsmassa kunnat räknas som hushållssparande. Den bokföringstekniska hanteringen av repor kan emellertid innebära stora svängningar i den synliga tillgångsmassan hos livförsäkringsbolagen, svängningar som inte har någon motsvarighet i förändringar i bolagens reella ställning. Handelsbanken-koncernen redovisar uppgifterna i en särskild Factbook, som använts som underlag. Därvid har traditionell försäkring och depåförsäkring räknats som traditionell försäkring, medan fondförsäkringen redovisats för sig.

Obligationer

Till och med andra kvartalet 2011 har uppgifter om obligationer hämtats dels från NASDAQ-OMX månadsrapporter, dels från uppgifter som inhämtats från NGM, avseende NDX-obligationer. För NASDAQ-OMX har det funnits uppgifter om emitterad volym för obligationslånen på kurslistan. I samband med en systemändring hos NASDAQ-OMX försvann dessa uppgifter från och med rapporten per 2011-06-30. För närvarande har det inte varit möjligt att inhämta detaljerade uppgifter från NASDAQ-OMX eller andra källor. För de tre kvartalen som följde därefter användes uppgifterna från NGM (cirka 25 procent av den noterade obligationsstocken), dels siffrorna från NASDAQ-OMX 2011-06-01 omräknade med förändringen i Riksbankens databas för de finansiella institutens balansräkningars obligationslån. Från och med andra kvartalet 2012 har det gjorts en generell omräkning också för NGM. Eftersom en generell justering av detta slag inte ger några uppgifter om marknadsandelarnas utveckling har uppgifterna om marknadsandelar på obligationsmarknaden ej tagits med i de senaste utgåvorna av Sparbarometern. För den totala sparmarknaden har obligationsmarknaden (som är 3,2 procent av hushållens sparande – direktägda aktier och bostäder oräknade) tagits med och marknadsandelar för totalmarknaden har redovisats per bolag, som hade stocken förändrats lika för alla bolag sedan QII 2011.

Hushållens direktägande av aktier

SCB redovisar i sina Finansräkenskaper (Fm 17 SM) kvartalsvis hushållens direktägande av aktier. Senast tillgängliga uppgifter är från 2012-06-30, då hushållens och hushållens intresseorganisationers direktägande av svenska och utländska börsnoterade aktier uppgick till 763,71 miljarder kronor. Stockholmsbörsen gick under perioden juli-september 2012 upp med 4,85 procent. Vid ett antagande om nettosparande noll i aktier bör hushållens aktieportfölj den 30 september 2012 ha varit värd 800,18 miljarder. SCB bearbetar halvårsvis aktieböckerna hos Euroclear för att få underlag till statistiken. För de mellanliggande kvartalen görs omräkningar baserade på bland annat kursutvecklingen.

Hushållens ägande av fonder

I Sparbarometern ingår samtliga fonder på den svenska marknaden, såväl svenska som utländska fonder – i den mån de finns upptagna i den svenska statistiken eller ingår i PPMs fondutbud. Hushållen svarar för merparten av fondinnehavet, men även företag, stiftelser och andra juridiska personer har ett betydande fondinnehav. Den del av fondinnehavet som ägs via fondförsäkring eller premiepensionssparandet redovisas för sig i två egna kolumner. SCBs redovisning av hushållens och hushållens intresseorganisationers direkta fondägande (svenska fonder+utländska fonder o aktier) per den 30 juni 2012 är 676,61 miljarder kronor eller 73,2 procent av de fonder som finns upptagna i Sparbarometern samma dag.

Hushållens ägande av bostäder

Sparbarometern inkluderar översiktliga uppgifter om hushållens ägande av bostäder, dels småhus (både villor och fritidshus), dels bostadsrätter.

Basen för uppgifterna om småhusägandet är taxeringsuppgifter och fastighetsprisstatistik. Utgångspunkt för sammanställningen är det fastställda taxeringsvärdet för 2009, som multiplicerats med 1,33 (taxeringsvärdet ska motsvara 75 procent av marknadsvärdet). Permanenta småhus och fritidshus har räknats separat och summerats till 2 889 miljarder kronor (andra kvartalet 2009). För tidigare perioder bygger värdena på andra beräkningsmetoder, men från tredje kvartalet 2007 beräknas värden separat för permanenta småhus och fritidshus med en upp- eller nedräkning med respektive fastighetskategoris prisindex enligt SCBs databas. Tidigare har en annan beräkningsmetod använts. Den nu använda beräkningsmetoden ger lägre värden, men utgångspunkten juni 2007 har ungefär samma värden.

För bostadsrätter har uppgifter i SCBs finansstatistik använts. De uppgifterna är framräknade på ett schablonmässigt sätt och bygger på antaganden om genomsnittstorleken på lägenheter och kvadratmeterpriser i olika delar av landet. Siffrorna tar hänsyn till omvandling av hyresrätter till bostadsrätter, men beräkningsmetoderna är förhållandevis grova. Senaste uppgiften är från den 30 juni 2012 och har för att få värden för den 30 september 2012 uppräknats med den genomsnittliga uppgången på bostadsrättsmarknaden under tredje kvartalet 2012 jämfört med tredje kvartalet 2011, 8 procent.

Nordea

Nordbanken började under första halvåret 1998 sälja fondförsäkring för det finländska fondförsäkringsbolaget Merita. Merita (numera Nordea) rapporterar via Nordea nyteckning och premieinkomster till Svensk Försäkring (och

Finansinspektionen). Dessa inrapporterade siffror har använts i sammanställningen. Värdet på placeringsportföljen har under åren 2006-2008 hämtats direkt från Nordea, medan tidigare års värden uppskattats med hjälp av flödesuppgifterna och antaganden om värdeutvecklingen på portföljen. Samma metod har tillämpats för åren 2009-2012.

Definitioner

Obligationer m m. Uppgifterna om premieobligationer och riksgäldskonto hämtas från Riksgäldskontoret, vartill kommer äldre uppgifter från NASDAQ-OMX och NGM/NDX samt en justering av dessa uppgifter baserad på Riksbankens databas över de finansiella institutens balansräkningar. Privatobligationer definieras i Sparbarometern som det som tidigare fanns redovisat hos NASDAQ-OMX samt det som är redovisat hos NGM/NDX. Fram till och med första kvartalet 2011 fanns även privatobligationer emitterade av Stadshypotek Bank handlade direkt genom Handelsbanken med i sammanställningen. Den aktuella volymen har successivt sjunkit i takt med att obligationerna förfallit och den totala volymen uppgick den 31 mars 2011 till 515 miljoner kronor, med en minskningstakt på 200-300 miljoner per kvartal. Till privatobligationer räknas även aktieindexobligationer. Privatobligationer redovisas med nominella värden såväl när det gäller stock som förändring och nysparande. Detta innebär att siffrorna blir något missvisande, särskilt i samband med emission av nollkupongsobligationer, men alternativet att redovisa siffrorna till marknadsvärde hade skapat ännu större problem i samband med ränteförändringar.

Källor

Sparandestock

Bankinlåning. Inlåning från hushållen enligt Riksbankens redovisning (via SCBs databas). I bankinlåningen inräknas också den del av IPS-sparandet som placerats på inlåningskonto i bank.

Traditionell försäkring och fondförsäkring. Uppgifter från Svensk Försäkrings statistik, siffrorna bygger på försäkringsbolagens redovisade placeringar och kan därför något avvika från det redovisade försäkringskapitalet.

Fonder. Grundmaterial från Svensk Fondstatistik (MoneyMate). Siffrorna är justerade för den del av fonderna som avser fondförsäkringssparande och PPM-sparande.

Nysparande

Bankinlåning. Stock vid aktuella tillfället för inlåning från hushållen minus beräknad ränta som hämtats från Riksbanken Finansmarknadsstatistik. För IPS-inlåning på konto har tillämpats den räntesats som Swedbank (störst på IPS-marknaden) erbjuder.

Försäkringssparande. Premieinkomst ./ försäkringsersättningar ./återbäring* ./återköp, siffrorna hämtade från Svensk Försäkrings kvartalssammanställningar.

*Den del av återbäringen som utbetalats under kvartalet

Fonder. Uppgifter från Svensk Fondstatistik/Moneymate. Sammanställningen omfattar flertalet stora fondbolag.

Obligationer m m. Förändring i nominella värdet av obligationsstocken och stockförändringen i statliga sparformer (riksgäldskonto och premieobligationer).

Premiepension. Förändring i av Pensionsmyndigheten (tidigare PPM) angivet nyanskaffningsvärde för fonderna under de perioder då placeringar i premiepensionssystemet gjorts.

Strukturförändringar m m (senaste fem åren)

- Svenska Lärarfonder förvärvades under tredje kvartalet 2011 av Folksam. Per den 30 juni redovisas de under den hittillsvarande ägaren Skandia, per den 30 september under Folksam. Svenska Lärarfonder hade 2011-06-30 tillgångar på 5 377 MSEK eller 0,3 av de fonder som rapporterades, 2011-09-30 var tillgångarna 4 630 MSEK, se dock även följande punkt
- Från fjärde kvartalet 2009 redovisar Moneymate inte längre Folksam fonder separat. Dessa ingår numer i Swedbank (se nedan).
- Den 20 januari 2009 förvärvade Swedbank Banco Fonder. Bolaget ägdes av ABN AMRO Bank, som i slutet av 2007 förvärvades av tre internationella banker, varvid det svenska bolaget tillföll det belgiska bankbolaget Fortis. Det var Fortis som sålde Banco Fonder till Swedbank. Eftersom transaktionen skedde under 2009 räknas Banco Fonder för fjärde kvartalet 2008 fortfarande till gruppen "övriga", för att från första kvartalet 2009 redovisas som en del av Swedbank.
- Den 1 januari 2008 tog Folksam över KP Pension, vilket förutom försäkringsbolaget KP Pension omfattade såväl en stiftelse som en försäkringsförening (förvaltd volym 36 miljarder kronor).
- Under fjärde kvartalet 2007 övertog Swedbank Folksam Fonder.
- Per den 21 december 2007 övertog det norska bolaget Storebrand SPP Liv från Handelsbanken. Övertagandet motsvarade 3,6 procent av den totala sparstocken, 6,3 procent av den traditionella försäkringen, 7,2 procent av fondförsäkringen och 7,2 procent av placeringarna i premiepensionen.